7/8503

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K - Q
TSE-ISO-EN
9000

Sayı : B.13.APK.0-12-00-00/ 35-4089
Konu : Yazılı Soru Önergesi

24 KASIM 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24/10/2005 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8503-14185/40120 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan Hatay Milletvekili Mehmet ERASLAN'nın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/8503 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

İşgücü piyasasının izlenmesinde temel veri kaynağı olan Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) Hanehalkı İşgücü Anketi (HHİA) 2005 Yılı Temmuz ayı sonuçlarına göre, işsiz sayısı 2 milyon 317 bin, işsizlik oranı % 9,1'dir. Aynı dönem itibariyle tarım dışı işsizlik oranı % 12,8 olarak gerçekleşmiştir. Eksik istihdamın eklenmesi durumunda atıl işgücü sayısı 3 milyon 162'ye, atıl işgücü oranı ise % 12.4'e çıkmaktadır.

İşsizliğin daha çok kentlerde yoğunlaşmasının önemli ölçüde tarımdaki üretim teknolojisi değişimi ile köyden kente göçten kaynaklandığı bilinmektedir. İşsizler içinde % 36,5 ile ilk sırayı daha önce hizmet sektöründe çalışmış olanlar almakta olup, onları % 25,5 ile ilk kez iş arayanlar takip etmektedir.

Toplam istihdamda % 33,1 ile hala yüksek bir paya sahip olan tarım sektöründe istihdam edilenlerin % 48,6'sı, toplam istihdamın ise % 18,3'ünü ücretsiz aile işçileri oluşturmaktadır. Ücretsiz aile işçi oranları, özellikle tarım sektöründe gizli işsizliğin hayli yüksek, verimliliğin ise düşük olduğunun göstergesidir.

Günümüzde gelişmiş ülkelerde işgücünün eğitimi ve/veya yeniden eğitimi ve böylelikle istihdam edilebilirliğinin sağlanması konusunda kamu istihdam kurumları önemli görevler yüklenmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda yeniden yapılandırılan ve görev alanı genişletilen İŞKUR, klasik iş ve işçi bulma hizmetlerinin yanısıra; işgücü ve istihdam piyasasını izleyerek aktif ve pasif işgücü programlarını etkin bir şekilde uygulamaya çalışmaktadır.

İstihdamın geliştirilmesi ve işsizlikle mücadelede çok önemli görevler üstlenen İŞKUR AB ile bütünleşme sürecinde, işgücü piyasasına yönelik üretilen politikaların AB ülkeleri ile uyumunun sağlanması amacıyla aktif istihdam tedbirleri içeren, kurumsal kapasiteyi güçlendirmeye yönelik, mali kaynak ve teknik destek sağlayan önemli projeler uygulamaktadır.

Ülkemizde uygulanmakta olan ekonomik istikrar programını desteklemek, özelleştirme programındaki hedeflerin başarıyla tamamlanmasına katkıda bulunmak amacıyla, Dünya Bankası'ndan sağlanan kredi ile 2002 yılında **"Özelleştirme Sosyal Destek Projesi"** uygulamaya konulmuştur. Yıl sonunda tamamlanacak olan Proje kapsamında İŞKUR, danışmanlık, eğitim ve toplum yararına çalışma programı hizmetleri vermektedir. 2005 Eylül ayı sonu itibariyle, 26 bin 704 kişinin yararlandığı toplam 775 proje uygulamaya konulmuş, bu projelerden sonuçlanan 560 projeden mezun olan 18 bin 674 kişiden 8 bin 751 kişinin istihdamı sağlanmıştır.

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06640 ANKARA
Tel: (0312) 296 64 28 Fax: (0312) 215 18 00
e.posta mdinç@calisma.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Gülten KODAL Araştırmacı

Avrupa İstihdam Stratejisine uygun etkin istihdam tedbirleri ile hizmetlerin planlanması, geliştirilmesi ve uygulanması konusunda İŞKUR'a teknik yardım sağlayarak kurumsal kapasitesini güçlendirmek amacıyla, Avrupa Eğitim Vakfı'nın teknik desteği ile 2003-2006 yılları arasında uygulamaya konulan ve toplam 50 milyon Euro bütçeli olan **"AB Aktif İşgücü Programları Projesi"** kapsamında,

- AİS ile uyumlu sürdürülebilir İnsan Kaynakları Geliştirme Stratejisi hazırlanmaktadır.
- İşgücü piyasasında meydana gelen değişme ve gelişmeleri izlemek amacıyla 31 ilde İşgücü Piyasası Araştırma çalışması başlatılmıştır.
- Kurumun 2006-2008 yılları Stratejik İş Planı Taslağı hazırlanmıştır.
- 8 pilot ilde (Ankara, İstanbul-Bayrampaşa, Konya, Bursa, Manisa, Şanlıurfa, Ordu ve Malatya) Model İstihdam Ofisleri oluşturulmuştur.
- İşsizlerin istihdam edilebilirliğini artırmak ve çalışanların değişimlere uyum sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla 50 bin 59 katılımcının yararlandığı 245 proje uygulamaya konulmuştur.
- 16 Kurum ofisinin yeniden inşası, 4 ofisin ise restorasyonu çalışmaları devam etmektedir.

Yerel işgücü piyasası analiz ve raporlama sisteminin oluşturulması amacıyla, İŞKUR ve İsveç Ulusal İşgücü Piyasası Kurulu işbirliği ile, Eylül 2002-Aralık 2003 tarihleri arasında, pilot il olarak seçilen Ankara'da uygulamaya konulan ve tamamı hibe olan **"İşgücü Piyasası Analiz ve Tahmin Sisteminin Oluşturulması Projesi"** kademeli olarak diğer illerde de uygulanacaktır.

Ekonomik kriz ve özelleştirmenin yol açtığı işsizlik oranını düşürmek amacıyla, işgücü piyasası ihtiyaç analizi sonuçlarına dayanarak ve tüm sosyal tarafların etkin katılımı ile belirlenen aktif işgücü piyasası politikalarını uygulamak ve bu konuda diğer illere model oluşturmak amacıyla, İŞKUR ve ILO işbirliğiyle, Eylül 2003-Aralık 2005 tarihleri arasında pilot il olarak seçilen Kocaeli'de uygulamaya konulan **"Türkiye'de Yeniden Yapılanmaya Eşlik Edecek Aktif Politikalar Projesi"**ni diğer illere yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

İşgücü piyasasının arz ve talep yapısının belirlenmesine yönelik uygulanacak anketler sonucunda bölgesel bir insangücü kaynakları geliştirme stratejisini hazırlamak amacıyla, İŞKUR ve Avrupa Eğitim Vakfı işbirliğiyle, Temmuz 2004 tarihinde Konya ve Karaman İllerinde uygulamaya konulan **"İnsan Kaynaklarını Geliştirme Projesi"**ni diğer illere yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

İhracatçı ve potansiyel ihracatçı firmalara ara eleman yetiştirmek amacıyla, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, KOSGEB, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve İŞKUR işbirliği ile Ağustos 2004 tarihinde **"Bilişim Çırakları Projesi"** uygulamaya konulmuştur. Proje kapsamında, ilk etapta ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan 1.020 lise ve/veya meslek lisesi mezunu gencin, bilgi teknolojileri konusunda eğitilerek kapasitelerinin yükseltilmesi ve ihracatçı KOBİ'lerde istihdamları sağlanması hedeflenmektedir. İhale yapılmış olup, eğitimlere başlanmıştır. Proje, ihracat kapasiteleri dikkate alınarak ilk aşamada 14 ilde uygulanmaktadır.

Avrupa Eğitim Vakfı, SHÇEK ve İŞKUR işbirliği ile Haziran 2005–Mart 2006 tarihleri arasında uygulanacak olan **"Cinsiyet Sorunları Üzerine Özel Bir Odaklanma İle, Sosyal Katılım ve Bütünleşmeye Yönelik Pilot Aktif İstihdam Tedbirleri Projesi"**nin hedef grubu, SHÇEK tarafından yetiştirilmiş, 18 yaşını doldurmuş ve lise ve dengi okul mezunu genç kızlarımızdır. 13 ilde uygulanacak olan Proje ile, istihdama girişte dezavantajlı bir grubun; sosyal, psikolojik, kültürel ve mesleki yönden bir bütünlük içinde algılanarak tanınması ve gerekli eğitim programları verilerek istihdam edilmesi ya da istihdam edilme

7/8503

şansının artırılması amaçlanmıştır. Proje kapsamında, toplam 72 kişiye güçlendirme ve bilgisayar eğitimi verilmiş olup, 8 Aralık 2005 tarihinde uluslararası katılımlı bir seminerde sonuçlar değerlendirilecektir. Projeden edinilen deneyimleri daha geniş grup ve programlara yaygınlaştırmak için ihtiyaç duyulan modelin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Hükümetimizce uygulanan sıkı ekonomik politikalar ve piyasalara verilen güven ve siyasi istikrar sayesinde, ülkemiz yaklaşık 20 yıldan sonra 4 yıldır sürdürülebilir bir büyüme hızı yakalamıştır. Ancak, ekonomide yakalanan bu büyüme hızının yeterli düzeyde istihdama yansıdığını söylemek mümkün olmamakla birlikte Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) Hanehalkı İşgücü Anketi (HHİA) sonuçlarına göre 2002 Aralık ayı itibariyle % 10.3 seviyelerine çıkan 2003'te de % 10.5 olarak gerçekleşen işsizlik oranı uygulanan ekonomik programlar sonucu kontrol altına alınarak yıllık ortalama % 10.3 seviyesine çekilmiş, 2005'te de devam ettirilen programlar sonucunda da Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) Hanehalkı İşgücü Anketi (HHİA) 2005 Temmuz ayı sonuçlarına göre % 9,1'e düşmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan